

**PROFESSIONAL TA'LIM TIZIMIDAGI O'QUVCHILARDA KASBIY
SIFATLARNI SHAKLLANTIRISHNING MOHIYATI**

Nabixanova Jamila Avazxanovna

Alfraganus University

Annotatsiya:

Respublikamizda ta'lim-tarbiya tizimini isloh qilish davom etmoqda. Bozor munosabatlarining rivojlanishi jamiyatning barcha sohalari uchun malakali va tajribali mutaxassis kadrlarga bo'lgan ijtimoiy ehtiyojni oshib borishiga sabab bo'ladi. Bugungi ta'lim amaliyotida qo'llanayotgan mavjud usullar, vositalar bizga ko'zlangan natijalarni to'liq ta'minladi deyishga hali erta deb hisoblaymiz. Maqolada shular xususida muxtasar fikrlar bayon qilingan.

Kalit so'zlar: kasb-hunar, kasbiy bilim, mehnat bozori, ilm-fan, motivatsiya, intellektual rivojlanish, kasbiy ko'nikma, amaliy faoliyat.

**СУЩНОСТЬ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ
КАЧЕСТВ У СТУДЕНТОВ В СИСТЕМЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ**

Набиханова Жамила Авазхановна

ALFRAGANUS UNIVERSITY

Аннотация:

в нашей республике продолжается реформа системы образования. Развитие рыночных отношений вызывает рост социальной потребности в квалифицированных и опытных специалистах для всех сфер жизни общества. Мы считаем, что пока рано говорить о том, что существующие методы и инструменты, используемые в сегодняшней образовательной практике, в полной мере обеспечили нам намеченные результаты. В статье представлены краткие мысли о них.

Ключевые слова: профессия, профессиональные знания, рынок труда, наука, мотивация, интеллектуальное развитие, профессиональные навыки, практическая деятельность.

THE ESSENCE OF THE FORMATION OF PROFESSIONAL QUALITIES IN STUDENTS IN THE PROFESSIONAL EDUCATION SYSTEM

Nabikhanova Jamila Avazkhanovna
ALFRAGANUS UNIVERSITY

Abstract:

The reform of the education system continues in our republic. The development of market relations causes an increase in the social need for qualified and experienced specialist personnel for all areas of society. We believe that it is still too early to say that the existing methods and tools used in today's educational practice have fully provided us with the intended results. In the article, brief thoughts about them are presented.

Keywords: profession, professional knowledge, labor market, science, motivation, intellectual development, professional skills, practical activity.

O'zbekiston rivojlanishining yangi bosqichida barcha sohalarda islohotlar amalga oshirilib kelinmoqda. Xususan, so'ngi yillarda har bir soha rivojlanishiga asos bo'lib xizmat qiladigan ilm-fan va ta'limga ham katta e'tibor qaratilib kelinmoqda. Prezidentimiz ta'kidlab o'tganlaridek ta'lim sifatini oshirish esa yangi O'zbekiston taraqqiyotining yakkayu-yagona to'g'ri yo'lidir. Shunday ekan, farzandlarimizni bilim olishi, kasb-hunar egallashi, o'zini- o'zi rivojlantirishlari uchun barcha shartsharoitlar va imkoniyatlar davlatimiz tomonidan yaratib berilmoqda.

Kelajak taraqqiyoti bugungi yosh avlodning aqliy tafakkuri, bilim tajribasi va kasbiy tayyorgarligiga bog'liqdir. Yoshlarni hayotda o'z o'rinlarini topishi, o'z salohiyatlarini erkin namoyon eta olishlari va ularni ish bilan ta'minlash doimo davlatimizning diqqat e'tiborida bo'lib kelmoqda. Ta'limining asosiy vazifasi mehnat bozorining uzluksiz ravishda o'sib borayotgan ehtiyojlariga muvofiq shuningdek, yoshlarning aniq kasbiy malaka darajasiga yuqori talablar qo'yuvchi bozor iqtisodiyotiga o'tilishini hisobga olib, yuqori malakali va raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashdan iborat. Bunda albatta yoshlarning o'ziga xos xususiyatlarini, qobiliyati, qiziqishlarini hisobga olish hozirgi davrda juda katta ahamiyatga ega hisoblanadi. Bu ularda kasbga bo'lgan motivatsiyani kuchaytirish imkonini beradi. Yoshlarida kasbiy bilim olishga motivatsiyani

shakllantirish esa uning kelgusidagi kasbiy faoliyati haqidagi tasavvurlari bilan uzviy bogʻliq boʻladi.

Taʼlimining asosiy vazifasi mehnat bozorining uzluksiz ravishda oʻsib borayotgan ehtiyojlariga muvofiq shuningdek, yoshlarning aniq kasbiy malaka darajasiga yuqori talablar qoʻyuvchi bozor iqtisodiyotiga oʻtilishini hisobga olib, yuqori malakali va raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashdan iborat. Bu borada koʻplab mahalliy va xorijiy olimlar ilmiy tadqiqot ishlari olib borishgan va adabiyotlarda manbaalar keltirilgan. Jumladan, Karimova V.M., Akramova F.A., G.O. Ochilovalar tomonidan tayyorlangan “Pedagogika-Psixologiya” oʻquv qoʻllanmasi, G.O. Ochilovanning “Pedagogik mahorat” darsligi, Xoʻjaev L., Xakimova M., M. Xoshimovalar hammuallifligida tayyorlangan “Pedagogika” fanidan darsliklari kabi manbaalarni oʻrganish va tahlil qilish natijasida hosil qilingan fikrmulohazalarimiz maqolani shakllanishi uchun asos boʻlib xizmat qildi.

Yoshlarni kasbiy koʻnikmalarini rivojlantirilishi – bu uning yetuk mutaxassis sifatida ongli ravishda oʻzini-oʻzi maqsadga yoʻnaltirilgan holda kasbiy rivojlantirish jarayonidir. Bu jarayon kasbiy faoliyat samaradorligini taʼminlovchi bilim, koʻnikma va malakalarni, shaxsiy va kasbiy sifatlarini mustaqil takomillashtirishni oʻz ichiga qamrab oladi va quyidagi tashkil etuvchilardan iboratdir:

- shaxsiy sifatlarni kamol toptirish;
- intellektual rivojlanish;
- kasbiy rivojlanish;
- jismoniy komillik.

Xususan, mutaxassis oʻzini-oʻzi kasbiy rivojlantirishi uchun qator zarur sifatlarga ega boʻlishi kerak. Ularga quyidagilarni kiritish mumkin:

- kasbiy masalalarni yechishga ichki motivatsiya;
- kasbiy masalalarni yechish jarayonida yuqori natijalarga erishishga intilish;
- kasbiy koʻnikmalarni rivojlantirishning mazmunini tushunish va metodik asoslarini bilish.

Yoshlarimizning kasbiy koʻnikmalarini shakllantirish usullaridan biri bu amaliy hamda ularning oʻz ustilarida mustaqil ishlashlari hisoblanadi.

Amaliy mashgʻulotlar hamda mustaqil izlanishlari yoshlarning oʻz ustilarida ishlash jarayonida quyidagi maqsadlarga erishishlarini nazarda tutiladi;

- olingan nazariy bilimlarni amaliy qoʻllash va kasbiy koʻnikmalarni rivojlantirish;

- insonlar bilan aloqalar o'rnatish, rivojlantirish, ish yuzasidan muloqot qilish, guruh yoki jamoada hamkorlikda ishlash, axborot almashish tajribasini egallash. Kasbiy ko'nikma bu nafaqat jismoniy balki aqliy harakatlarga ham tayyorgarlik, ma'lum vazifalarini bajara olish, ularni hal qilishning eng qulay usullarini tanlay olish, zarur harakatlarni rejalashtirish va bajara olish qobiliyati hamdir. Kasbiy ko'nikmaning aqliy jihatlarini jismoniy jihatlar kabi mukammal shakllantirib borish talab etiladi. Yuqori kasbiy ko'nikmani egallashga bosqichma-bosqich erishiladi. Ta'lim jarayonida talabalar dastlab sodda boshlang'ich ko'nikmalarni egallaydi, mehnat harakatlarini nomukammal, sekin bajaradi, har bir harakatni ongli ravishda kuzatib, nazorat qilib boradi. Yoshlarda kasbiy ko'nikma va malaklarni amalga oshirishda ular tegishli bo'lgan mehnat faoliyati bilan bog'liq holda turli darajadagi murakkablikka ega bo'lgan mehnat usuli va jarayonini o'rganib boradilar. Bunda ko'pchilik holatlarda mehnat usulini qo'llash ko'nikmasi to'la avtomatlashishi va malakaga aylanishi mumkin.

Shunday qilib, ko'nikma va malaka ijtimoiy-tarixiy tushuncha bo'lib, muayyan vositalarni qo'llagan holda, ma'lum sharoitlarda va aniq tezlikda rivojlanadi. Talabalar uchun ijtimoiy amaliy faoliyat taqozo etuvchi, maqsadga muvofiq harakatlar tizimi sifatida mavjud bo'ladi.

Kasbiy jihatdan muhim sifatlar - sub'ektning muayyan ishlab chiqarish faoliyatini amalga oshirish uchun zarur va etarli bo'lgan individual aqliy va shaxsiy fazilatlari yig'indisidir. Haqiqiy psixik xususiyatlar (individual psixologik xususiyatlar) bilan bir qatorda, kasbiy ahamiyatga ega bo'lgan sifatning ma'lum funktsiyalarini sub'ektning ba'zi aqliy tashqari xususiyatlari - somatik, konstitutsiyaviy, tipologik, neyrodinamik va boshqalar ham bajarishi mumkin.

Har bir kasb uchun professionogrammada tasvirlangan uning kasbiy muhim fazilatlari ro'yxati mavjud. Professionogramma - bu kasbiy ishning o'ziga xos xususiyatlarini va shaxsga qo'yiladigan talablarni ochib beruvchi ma'lum bir kasbning xususiyatlarining tavsifi. Biroq, har bir xodimda bo'lishi kerak bo'lgan fazilatlar ham mavjud. Bu fazilatlarga quyidagilar kiradi: mas'uliyat, o'zini o'zi boshqarish, kasbiy o'zini o'zi qadrlash va yana bir nechta o'ziga xos xususiyatlar - hissiy barqarorlik, tashvish, xavfga munosabat va boshqalar.

Hissiy barqarorlik stressni samaraliroq engish, o'rganilgan ko'nikmalarni ishonchli va xotirjamlik bilan qo'llash va vaqt bosimi sharoitida tegishli qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Stressga chidamli bo'lgan odamlar faol, impulsiv bo'lmagan va qiyinchiliklarni engishda qat'iy xarakterlanadi. Bundan farqli o'laroq, hissiy jihatdan beqaror shaxslar o'z-o'zini o'ylaydigan, pessimistik,

asabiy, atrof-muhitni dushman sifatida qabul qiladi va xavf bilan bog'liq ogohlantirishlarga e'tibor qaratadi. Hissiy barqarorlikni motivatsiya va yuqori natijalarga erishishga intilish darajasi bilan aniqlash mumkin

O'z-o'zini hurmat qilish kasbiy faoliyatda muhim rol o'ynaydi, uning etarli emasligi nostandart sharoitlarda, to'satdan qiyin vaziyatda ishning ishonchliligini pasaytiradi. O'z-o'zini hurmat qilish ko'p jihatdan boshqa professional muhim fazilatlarning shakllanishini belgilaydi. Shunday qilib, tavakkal qilish tendentsiyasi ko'pincha o'z-o'zini hurmat qilishning etarli darajada o'sishi tufayli yuzaga keladi.

Muhim professional sifat mantiqiy fikrlashdir. Mantiqiy fikrlash tushunchalarni tahlil qilish, sintez qilish, tasniflash va mantiqiy munosabatlarni topish operatsiyalarini bajarishga qaratilgan harakatlar majmui sifatida mantiqiy fikrlash usullarini shakllantirishni aks ettiradi.

Har qanday profildagi mutaxassis o'z-o'zini qobiliyatga ega bo'lishi kerak, ya'ni uning ijtimoiy va kasbiy xususiyatlarini etarli darajada tushunish va kasbiy halokatni engish uchun texnologiyalarni o'zlashtirish.

Bundan tashqari, kasbiy muhim fazilatlar majmuasi kasbni ongli ravishda tanlashga asoslangan kasbiy faoliyatga chuqur qiziqish, uning ijtimoiy ahamiyatini tan olish va aynan shu kasbda o'zini maksimal darajada amalga oshirish mumkinligini his qilishni o'z ichiga oladi. .

Haqiqiy shaxsiy xususiyatlar orasida mas'uliyat ko'pincha professional muhim sifat sifatida tilga olinadi.

E.A. Klimov "kasbiy qimmatli fazilatlar tizimining beshta asosiy komponentini" belgilaydi:

- fuqarolik fazilatlari – shaxsning jamoa, jamiyat a'zosi sifatidagi g'oyaviy axloqiy xarakteri;
- mehnatga, kasbga, ushbu faoliyat sohasiga qiziqish va moyilliklarga munosabat;
- ko'p turli faoliyat turlarida muhim bo'lgan sifatlar (ongning kengligi, uning chuqurligi, moslashuvchanligi va boshqalar) bilan shakllanadigan qobiliyat;
- ko'p turli faoliyat turlarida muhim bo'lgan sifatlar (ongning kengligi, uning chuqurligi, moslashuvchanligi va boshqalar) bilan shakllanadigan qobiliyat;
- yagona, shaxsiy, maxsus qobiliyatlar. Bu ma'lum bir ish, kasb yoki ularning nisbatan tor doirasi uchun muhim bo'lgan shaxsiy fazilatlar;
- malakalar, odatlar, bilimlar, tajribalar.

A.V. Karpov, kasbiy jihatdan muhim fazilatlarni 4 ta asosiy guruhga ajratdi, ular birgalikda kasbiy muvofiqlik tuzilmasini tashkil qiladi:

- mutlaq kasbiy ahamiyatga ega bo'lgan sifatlar – faoliyatni minimal maqbul yoki me'yoriy belgilangan, o'rtacha darajada bajarish uchun zarur bo'lgan xususiyatlar;
- sub'ektning yuqori miqdoriy va sifat ko'rsatkichlariga erishish qobiliyatini belgilovchi nisbiy kasbiy muhim fazilatlar;
- muayyan faoliyatni amalga oshirish uchun motivatsion tayyorlik. Yuqori motivatsiya boshqa ko'plab professional muhim fazilatlarining etarli darajada rivojlanmaganligini sezilarli darajada qoplashi mumkinligi isbotlangan (lekin aksincha emas);
- antiprofessional muhim sifatlar: kasbiy faoliyatning u yoki bu turiga zid bo'lgan xususiyatlar. Kasbiy muvofiqlik tuzilishi ularning rivojlanishining minimal darajasini yoki hatto yo'qligini nazarda tutadi. Birinchi uchta guruhning sifatlaridan farqli o'laroq, ular faollik parametrlari bilan sezilarli darajada bog'liq, ammo salbiy [4]

Faoliyatning barcha turlarida uning haqiqiy bajarilishi uchun mas'ul bo'lgan individual fazilatlar va kasbiy ahamiyatga ega bo'lgan ma'lumotlarni idrok etish va qabul qilish uchun zarur bo'lgan xususiyatlarni ajratish odatiy holdir. Shu sababli, kasbiy ahamiyatga ega bo'lgan ishlash fazilatlar va axborot kasbiy jihatdan muhim fazilatlar haqida gapirish odatiy holdir.

Bo'lajak mutaxassislar uchun kasbiy muhim sifatlarni shakllantirishning eng muhim sharti maktabda, keyin esa oliy o'quv yurtlarida to'g'ri tashkil etilgan kasbiy yo'l-yo'riqdir. Kasbiy yo'l-yo'riqning asosiy yo'nalishlari kasbiy ma'lumot, professional konsultatsiya, kasbiy tanlov (yollash), kasbiy moslashuvdir. Ushbu sohalarning har biri, u yoki bu darajada, kasbiy jihatdan muhim shaxs xususiyatlarini o'rganishni o'z ichiga oladi.

Kasbiy tanlov - bu normativ talablarga muvofiq shaxsning ma'lum bir kasb (ish) yoki lavozimga kasbiy muvofiqlik darajasini aniqlash. Professional tanlashning to'rt jihat mavjud:

- tibbiy mutaxassis tanlash inson tanasi va uning individual funktsional tizimlarining rivojlanish va etuklik darajasini o'lchash uchun tibbiy protseduralar asosida amalga oshiriladi.
- fiziologik tanlov insonning o'ziga xos funktsional holatini hisobga oladi: charchoq va ishlash darajasi, stress omillariga ta'sir qilish, xavf sharoitida samarali ishlash qobiliyati, tungi smenalar, axborot noaniqligi.
- pedagogik kasbiy tanlov xodimning maxsus bilim darajasini baholashga, uning malakasi va amaliy kasbiy mahoratini oshirishga qaratilgan.

• psixologik tanlov og'zaki testlar va anketalar, instrumental texnikalar, shaxsiy proyektiv testlar, suhbatlar yordamida amalga oshiriladi. Ushbu tanlov insonning moyilligi va qobiliyatini, uning qadriyat yo'nalishini, kasbiy yo'nalishini, motivatsiyasini, qiziqishlari va afzalliklarini aniqlash va baholashga qaratilgan. Kasbiy tanlov - bu psixologik, psixofiziologik va tibbiy diagnostika natijalari asosida shaxsga uning psixologik, psixofiziologik va fiziologik xususiyatlariga eng mos keladigan kasbiy faoliyatning mumkin bo'lgan sohalari bo'yicha tavsiyalar berishdir. Inson mehnatda o'z imkoniyatlarini to'liq ro'yobga chiqarish uchun uning individual psixologik xususiyatlariga mos keladigan kasb, kasbiy soha va mutaxassisliklar tanlanadi.

Kasb-hunar ta'limi muassasalarida kasbiy tanlov va kasbiy tanlov mehnat imtihonining maxsus shakli sifatida ishlaydi. Shuni yodda tutish kerakki, imtihonning birinchi va ikkinchi shakllari sifati uchun asosiy vazifalar quyidagilardir:

- shaxsning kontrendikatsiyalari bo'lgan ishga kirishiga yo'l qo'ymaslik (yoshi, sog'lig'i, ma'lumoti, psixofiziologik ma'lumotlari tufayli buni qila olmaydi);
- ushbu kasbda ishlash uchun eng samarali, o'z mutaxassisligi bo'yicha mehnat vazifalarini sog'lig'iga zarar yetkazmasdan bajara oladigan shaxslarni tanlash;
- muayyan shaxsga u yoki bu faoliyat turini tavsiya etish uchun uning qaysi turdagi mehnatga qodirligini aniqlash.

Agar kasbiy tanlovda birinchi ikkita vazifa asosan hal etilsa va uchinchi vazifa birinchi ikkitasining manfaatlaridan kelib chiqqan holda bajarilsa, kasbiy tanlovda yuqoridagilarning uchinchisi asosiy vazifa hisoblanadi.

Kasbiy jihatdan muhim shaxs fazilatlarini, kasblarga bo'lgan psixofiziologik talablarni hisobga olish, umumiy va maxsus qobiliyatlarni aniqlash professional mutaxassis uchun eng mos bo'lgan faoliyat turlari va ish tabiatini tanlash imkonini beradi.

Kasbiy jihatdan muhim fazilatlarni shakllantirish. V.A. Bodrov, S.G. Vershlovskiy, E.F. Zeer, T.V. Kudryavtsev, E.A. Klimov, A.K. Markova va boshqalar insonning kasbiy rivojlanishi uzoq va dinamik jarayon bo'lib, muayyan bosqichlarga (bosqichlarga) ega ekanligini ta'kidlaydilar. Ularning ismlari, raqamlari va yosh chegaralaridagi tafovutlarga qaramay, barcha tadqiqotchilar quyidagilarni ta'kidlaydilar:

- 1) Kasb tanlashga tayyorgarlik bosqichi;
- 2) Kasbiy tayyorgarlik bosqichi;
- 3) Kasbiy faoliyat bosqichi.

Umuman olganda, kasbiylashtirish jarayonining samaradorligi uning barcha bosqichlari va bosqichlarini muvaffaqiyatli yakunlashiga bog'liq, ammo kasbiy tayyorgarlik bosqichiga alohida o'rin beriladi, bu erda talabaning kasbiy rivojlanishi mustahkamlanadi, kelajakdagi ish uchun zarur bo'lgan kasbiy muhim fazilatlar mavjud. shakllangan, kasb-hunar ta'limi orqali shaxs shaxsi rivojlanadi va hokazo d. Ushbu bosqich aniq ta'lim muassasasida o'qish vaqtini anglatadi.

A.B. Kaganov talabalarning kasbiy rivojlanishini ketma-ket uch bosqich - o'tish (1-3 semestr) shaklida taqdim etadi; kumūlatif (4-7 semestr); aniqlovchi (8-10 semestr). Bu bosqichlarning barchasidan o'tib, talaba asta-sekin mutaxassis bo'lib qoladi.

Kasbiy jihatdan muhim shaxs xususiyatlari odatda uzoq muddatli mehnat faoliyati davomida shakllanadi. Shaxsning individual psixologik xususiyatlari bilan belgilanadigan u yoki bu aniq faoliyatni amalga oshirishga moyillik, potentsial qobiliyatlar eng boshidanoq insonga xosdir. Kasbiy jihatdan muhim fazilatlarning shakllanishi bilan bir vaqtda insonning kasbiy tafakkuri ham rivojlanadi, uning kasbiy turi tegishli qiymat yo'nalishlari, xarakteri, kasbiy xulq-atvorining individual xususiyatlari va umuman turmush tarzi bilan shakllanadi.

Har bir kasb mutaxassisga o'z talablarini belgilaydi, shuning uchun har bir aniq holatda talabaning individualligi hisobga olinadi va unda zarur kasbiy fazilatlarni rivojlantirish istiqbollari baholanadi.

Oliy ta'lim sharoitlari katta ta'lim salohiyatini beradi. Talabaning kasb-hunarni, to'g'rirog'i, tegishli me'yoriy tasdiqlangan faoliyat usulini o'zlashtirish jarayonida individual psixik funktsiyalarning funksional moslashuvi yuzaga keladi va individual kasbiy muhim sifatlar rivojlanadi, ildiz otadi va samaradorlik xossalari ega bo'ladi. faoliyatni o'zlashtirish, muhim fazilatlarni va o'quvchini rivojlantirish va uning individual ish uslubini shakllantirish. Natijada, shaxsiy fazilatlari juda xilma-xil bo'lgan talabalar bir xil turdagi kasbiy faoliyat bilan teng muvaffaqiyat bilan shug'ullanishlari mumkin

Oliy o'quv yurtlarida o'qish jarayonida turli xil o'qitish usullari: ishbilarmonlik o'yinlari, vaziyatli masalalarni yechish, aqliy hujum, loyihalash usullari va boshqalar yordamida ko'plab kasbiy muhim sifatlar shakllanadi. Talabalarda kasbiy fazilatlarni shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. ularning model va professional profillar talablarini aks ettiruvchi maxsus vazifalarni bajarishi.

REFERENCES

1. Salohiddinova, G. (2023). Formation of High Moral and Aesthetic Qualities in the Minds of Preschoolers Based on the Activities of Family and Educators. *Web of Semantic: Universal Journal on Innovative Education*, 2(3), 70-74.
2. Салохиддинова, Г. Б. (2023). Преимущества использования методов педагогического воздействия в повышении социальной активности молодёжи. *IMRAS*, 6(7), 570-579.
3. Бекмирзаевна, С. Ф. (2023). Преимущества использования монтессори-технологии в повышении социальной активности молодежи в семье. *Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities*, 11(6), 123-126.
4. G'azalxon, S. (2023). Bemorning shifokorga ishonchi davolash samaradorligining bosh omili sifatida. *Scientific Impulse*, 1(8), 801-803.
5. G'azalxon, S. (2023). Dorixona sotuvchisi tomonidan o'zboshimchalik bilan dori tavsiya etish holatlarining salbiy oqibatlari. *Scientific Impulse*, 1(8), 865-868.
6. Салохиддинова, Г. Б. (2023). Преимущества использования технологии критического мышления в повышении социальной активности молодежи. *Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities*, 11(2), 885-892.
7. Salohiddinova, G. B. (2023). Oilada yoshlarni ijtimoiy faolligini oshirishda montessori texnologiyasidan foydalanishning afzalliklari. *Academic research in educational sciences*, 4(TMA Conference), 270-273.
8. Salohiddinova, G. B., & Rahmanova, M. D. Q. (2023). Autizm bilan ogrigan bolalarda ruhiy buzilish holatlarini erta aniqlash va korrektsiya qilish usullari. *Academic research in educational sciences*, 4(TMA Conference), 733-738.
9. Salokhiddinova, G. B. (2020). The Role Of Mahalla Civil Society Institutes In Increasing The Youth's Social Activeness In The Family. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*, 2(11), 512-515.
10. Farhodovna, S. D. (2022). Formation of Organizational Qualities in Preschool Children Through Story-Role Games. *EPRA International Journal of Research and Development (IJRD)*, 7(3), 80-82.

11. Salimova, D. (2022). Maktabgacha yoshdagi bolalar faoliyatida syujet-ro'lli o'yinlarni rivojlantirish xususiyatlari. *Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры*, 2(8), 29-32.
12. Salimova, D. (2022). Characteristics of the development of plot-role playing games in the activity of preschool children. *Science and innovation*, 1(B5), 189-192.
13. Salimova, D. F. (2020, November). The role of role-playing games in the moral development of preschool children. *Archive of Conferences*, 9(1), 60-61.
14. Salimova, D. T. (2020). Maktabgacha yoshdagi bolalarning axloqiy rivojlanishida syujet-rolli o'yinlarning ahamiyati. *Pedagogika*, 4(4), 71-75.
15. Salimova, D. T. (2020). Maktabgacha yoshdagi bolaning shaxsini rivojlantirishda "syujet-rolli" o'yinlarning ahamiyati. *Xalq ta'limi*, 6(6), 57-59.
16. Salimova, D. T. (2020). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida teatrlashtirilgan tomoshalar vositasi sifatida milliy o'yinchoqlardan foydalanish. *Maktab va hayot*, 4(4), 15-16.
17. Abdullaeva, N., Mo'minova, N., Xo'jamiyrov, S., Miryusupova, N. (2020). Development of independence, initiative and responsibility for preschool children in the process of approaching accessible labor activity. *Journal of Critical Reviews*, 7(5), 785-786.
18. Салимова, Д. Ф. (2019). Театральная деятельность как фактор развития личности дошкольника. *Детство в пространстве социокультурных образовательных практик*, 1(1), 317-320.
19. Salimova, D. T. (2019). Bolalarni maktabga tayyorlashda maktabgacha ta'lim muassasasi va teatrlashtirilgan tomoshalarning ahamiyati. *Maktab va hayot*, 6(6), 32-33.
20. Salimova, D. T. (2019). Maktabgacha yoshdagi bolalarni teatrlashtirilgan tomoshalar orqali mehnatsevarlik malakalarini shakllantirish. *Xalq ta'limi*, 3(3), 86-89.
21. Salimova, D. T. (2018). Theatrical Activities Value for Developing Children at Senior Preschool Age. *Eastern European Scientific Journal*, 5(5), 341-344.
22. Salimova, D. T. (2018). Qo'g'irchoq teatriga sayohat. *Maktabgacha ta'lim*, 3(3), 8-10.
23. Salimova, D. T. (2017). "Besabr quyon" mashg'ulot ishlanma. *Zamonaviy ta'lim*, 11(11), 12-13.

24. Bakhtiyar daughter, B. S. (2022). New Interpretation of The Image of Alisher Navoi in Modern Uzbek Prose. *Miasto Przyszłości*, 25, 179-180.
25. Babayeva, S. (2022). Specific forms of artistic thinking in the novels of Isajon Sultan. *Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities*, 2(1.6 Philological sciences).
26. Babayeva, S. B. (2022). Creative worldview and artistic thinking. *NamDU ilmiy axborotnomasi*, 1(8), 189-191.
27. Babayeva, S. B. (2022). Isajon Sultonning “Ozod” romani komponentlarida badiiy tafakkurning yuzaga chiqishi. *GulDU Axborotnomasi*, 1(1), 87-91.
28. Babayeva, S. (2022). The emergence of artistic thinking in the composition of modern Uzbek novels. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 12(4), 538-544.
29. Бабаева, С. (2021). Бадий тафаккурнинг замонавий ўзбек насрида акс этиши. *Международный журнал искусство слова*, 4(2).
30. Babaeva, S. (2021, March). Interpretation of images in modern novels. *E-Conference Globe*, 1(1), 51-53.
31. Babayeva, S. B. (2021). Badiiy tafakkurning zamonaviy o‘zbek nasrida aks etishi. *So‘z san‘ati*, 1(2), 158-165.
32. Babayeva, S. B. (2021). “Genetik” romanining badiiy tilida poetik tafakkur ifodasi. *Ilmiy axborotnoma*, 1(1), 74-79.
33. Saparbaeva, D. T. (2023). Fundamentals of Organizing Independent Education in Primary Education in Uzbekistan. *Diversity Research: Journal of Analysis and Trends*, 1(3), 147-155.
34. Jabborova, O. M., Saparbaeva, D. T. (2023). Boshlang‘ich ta’lim nazariyasi diagnostikasi. *Муғаллим ҳам ўзликсиз билимлендириш*, 1(3), 327-334.
35. Jabborova, O. M., Saparbaeva, D. T. (2023). Modern requirements for the principles of educational organization. *Emergent: journal of educational discoveries and lifelong learning (EJEDL)*, 4(1), 31-35.
36. Jabborova, O. M., Saparbaeva, D. T. (2023). Individual practice of the principles of organizing the educational process in primary education. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 4(1), 29-33.
37. Jabborova, O. M., & Saparbayeva, D. T. U. Q. (2023). Boshlang‘ich ta’limda raqamli texnologiyalarning ahamiyati. *Academic research in educational sciences*, 4(CSPU Conference 1), 252-255.

38. Jabborova, O. M., & Saparbayeva, D. T. U. Q. (2023). Boshlang 'ich ta'lim didaktikasi diagnostikasi. *Academic research in educational sciences*, 4(3), 34-41.
39. Mannapovna, J. O., Saparbayeva, D. T. (2022). The art of music is a factor of art technology and creativity. *Open Access Repository*, 8(11), 160-166.
40. Jabborova, O. M., & qizi Saparbaeva, D. T. (2022). Independent educational methodology. *American Journal of Pedagogical and Educational Research*, 6, 30-34.
41. Saparbaeva, D. T. (2022). Tarbiya fani va unga oid me'yoriy hujjatlar. Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar, 1(12), 69-73.
42. Жабборова, О. М., & қизи Сапарбаева, Д. Т. (2022). Бошланғич синф ўқувчиларининг ўзлаштирганлик даражасини аниқлаш диагностикаси. *Academic research in educational sciences*, 3(6), 285-289.
43. Jabborova, O. M., & Saparbayeva, D. T. U. Q. (2022). O 'zbekistonda boshlang 'ich ta'limning qonun hujjatlari. *Academic research in educational sciences*, 3(9), 286-292.
44. Каримова, З. (2023). Концепт «Родина» в русской языковой картине мира. *Журнал иностранных языков и лингвистики*, 5(5).
45. Каримова, З. (2023). Концепт Родина в пространстве русской культуры и русского языка. *Научный вестник НамГУ*, 1(3), 231-237.
46. Каримова, З. (2021). Важность направления студентов к самостоятельному и творческому мышлению в процессе обучения. *Архив Научных Публикаций JSPI*.
47. Каримова, З. (2021). How to understand that a teacher is a professional: 5 main signs. *Архив Научных Публикаций JSPI*.
48. Axtamovna, M. O. (2023). TIBBIYOT OLIYGOHLARIDA CHET TILLARNI O 'QITISH JARAYONIDA LEKSIKANING AHAMIYATI. *Scientific Impulse*, 1(10), 539-542.
49. Ahtamovna, M. O. (2023). Development of Russian-Language Competence of Medical Students.
50. Mukhammedova, O. A., & Xusanova, M. T. X. Q. (2023). TIBBIYOTDA LOTIN TILI VA TIBBIY TERMINOLOGIYA FANINI O 'RGANISHNING AHAMIYATI. *Academic research in educational sciences*, 4(TMA Conference), 359-361.
51. Мухаммедова, О. А. (2022). Обучение иностранному языку студентов неязыковых вузов.

52. Akhtamovna, M. O. (2022). Tibbiyot Oliy ta'lim muassasalarida talabalarning rus tiliga bo'lgan salohiyatini bosqichma-bosqich rivojlantirish.
53. Akhtamovna, M. O. (2023). Using Active Methods in Teaching Oral Communication in a Foreign Language.
54. Мухаммедова, О. (2023). ИНОСТРАННЫЙ ЯЗЫК ДЛЯ СТУДЕНТОВ ВУЗОВ ЗАДАЧИ ОБУЧЕНИЯ.
55. Akhtamovna, M. O. (2022). Foreign Language Teaching to Students Non-Linguistic Higher Education Institutions. *Global Scientific Review*, 10, 168-170.
56. Abdujalilova, S. A., & Karimova, Z. (2023). Use of innovative technologies in working with children with disabilities in multidisciplinary preschool educational organizations. *Science and innovation*, 2(B4), 617-619.
57. Abduraxmanovna, K. Z. (2022). Organization of innovative activities of teachers of multidisciplinary preschool education in an educational cluster.
58. Karimova, Z. (2024). Editorial Problems of Organizing the Innovative Activity of Preschool Education Organization Editors Under Educational Cluster Conditions. *Pedagogical Cluster-Journal of Pedagogical Developments*, 2(1), 1-10.
59. Karimova, Z. A. (2023). Model of preparation of educators of preschool educational organizations for innovative activities. *Web of Teachers: Inderscience Research*, 1(9), 102-111.
60. Karimova, Z. A. (2024). Организация коррекционно-образовательной воспитательной работы с детьми. Тенденции развития образования и педагогики, 1(1), 185-194.
61. Karimova, Z. A., Ganiyeva, G. T. (2023). Yengil dizatriyali bolalarda monologik nutqni rivojlantirish. Raqamli texnologiyalarni o'quv jarayoniga joriy etish, 1(1), 788-794.
62. Kadirova, O. K., Kadirova, Z. Z. (2023). O'zbek teminologiyasi. Darslik, 1(1), 155.
63. Кадирова, О. Х. (2023). Русская литература начала хх векапгенезис проблемы циклизации в малой эпической форме. ПАЁМИ ДОНИШКАДА, 1(2), 408-412.
64. Kadirova, O. K. (2022). From the history of Russian-Uzbek literary relations (comparative typological analysis). *International Scientific Journal Theoretical & Applied Science*, 1(12), 1082-1088.

65. Kadyrova, O. K. (2020). Professional pedagogical activity its types and structure. *Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук*, 1(12), 93-96.
66. Кадырова, О. Х. (2002). Межлитературные типологические сопоставления в процессе преподавания. *Янги аср авлоди*, 1(1), 96.
67. Кадырова, О. Х. (2013). Русский язык 5 класс Книга для учителя. *Маънавият*, 1(1), 160.
68. Kadirova, O. K. (2022). Use of the Neurolinguistic Programming Method to Achieve the Goals of the Educational Process. *International Scientific Journal Theoretical & Applied Science*, 10(12), 188-192.
69. Kadirova, O. K. (2022). Boshlang'ich ta'lim rivojlantirish muammolari va istiqbollari. *Zamonaviy innovatsion texnologiyalardan foydalanish*, 403(1), 18-19.
70. Кадырова, О. Х., & Кадырова, З. З. (2022). Ўзбек терминологияси. *Журнал филологических исследований*, 1(2), 156-160.
71. Илёсов, Б. А., & Кадырова, О. Х. (2019). Поэзии А. Блока в узбекских переводах. *ПЕРЕВОДЧЕСКИЙ ДИСКУРС: МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЙ ПОДХОД*, 1(2), 133-138.
72. Кадырова, О. Х. (2021). Использование учебного перевода как один эффективных приемов обучения русскому языку как иностранному в средней школе. *Современное образование и воспитание*, 1(1), 289-294.
73. Кадырова, О. Х. (2022). Мотивы свободы и одиночества в поэзии Лермонтова и Усмана Насыра. *Традиции и инновации в изучении и преподавании языков*, 1(1), 173-176.
74. Kadyrova, O. K. (2021). Foundations of artistic synthesis in the literatures of the west and the east at the present stage. *Innovative engineering and management research*, 10(01), 227-232.
75. Kadirova, O. K. (2021). Comparative typological analysis of Russian-Uzbek literary relations in their historical development. *湖南大学学报 (自然科学版)*, 48(12).
76. Isaqov, M. Y., Mukimjonova, U. V., & Abduqayumova, S. A. (2023). Thorny licorice (*glycyrrhiza aspera pall*) biological description of plants and their role in medicine. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 10(11), 599-601.

77. Mukimjonova, U. V., Khojaeva, N. T., & Mahmutaliyev, R. (2023). Oriental lentil-a biological description of the plant *Lens orientalis* Schmall. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 10(11), 604-606.
78. ЛАБИБ, С. М. О., & НАДИМ, М. Х. (2023). ALISHER NAVOIYNING XUROSONDA QOLDIRGAN IZLARI VA ADABIY AN'ANASINING DAVOMI. *ALISHER NAVOIY XALQARO JURNALI*, 3(1).
79. Nadim, M. H. (2023). O 'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA ETNOREALIYALARINING TARJIMADA BERILISHI VA BADIY XOSLIGI. *Interpretation and researches*, 1(5).
80. Humayun NM. Etnografizmlarning o'zbek badiiy matnlarida qo'llanishi. *Science and Education*. 2023;4(6):953-8.
81. Nadim, H. (2021). AFG 'ONISTONDA O 'ZBEK, TOJIK VA TURKMANLARNING BA'ZI MUSHTARAK TO 'Y-MAROSIMI ETNOGRAFIK LEKSIKASI O 'ZIGA XOSLIGINI BELGILOVCHI OMILLAR. *СЎЗ САҲЪАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ*, 107.
82. Nadim, H. (2021). Afg'oniston o'zbeklari to'y-marosim etnografizmlarining forsiy lug'atlardagi ko'rinishlari. *NamDU ilmiy axborotnomasi*.
83. Nadim, M. H. (2021). SHIMOLIY AFG 'ONISTON O 'ZBEKLARI ETNOGRAFIK LEKSIKASI O 'ZIGA XOSLIGINI BELGILOVCHI OMILLAR. *СЎЗ САҲЪАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ*, 107.
84. UZBEK, S. O. E. L. O., & AFGHANISTAN, W. C. I. N. Muhammad Humayun Nadim PhD student of Termez State University.
85. Samiyeva, M. (2023). RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOLIQLAR VA BOSHQA MAJBURIY TO 'LOVLARNI AMALGA OSHIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 1(10), 284-287.
86. Самиева, М. Парпиева, Р. (2023). Зарубежный опыт развития системы системы цифрового образования. Та'lim tizimida zamonaviy axborot texnologiyalari resurslaridan foydalanish istiqbollar, 356-358.
87. Самиева, М. (2023). BARQAROR XIZMAT KO 'RSATISHGA ASOSLANGAN SANOAT KORXONALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI SAMARALI QO 'LLASH. *International Journal of Economics and Innovative Technologies*, 11(2), 353-359.
88. qizi Samiyeva, M. F., & qizi Madyarova, M. A. (2023). Text mining and it is development stages. *Science and Education*, 4(4), 1346-1352.

89. Sadinov, A., Rajabov, S., & Samieva, M. (2023). Improving waste recycling in Uzbekistan in digital technologies. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 452, p. 05023). EDP Sciences.
90. Samiyeva, M. F. Q. (2023). Barqaror xizmat ko'rsatishga asoslangan biznes modellari sanoat kompaniyalarida raqamli texnologiyalar salohiyatini o'rganish. *Science and Education*, 4(3), 823-828.
91. Samieva, M., & Madyarova, M. (2022). The Growth of ICT indicators in the Digital Economy of Uzbekistan. *Eurasian Research Bulletin*, 15, 178-184.
92. Narzullaeva, M., Nabieva, F., & Samieva, M. (2022, December). A DATA ANALYTICS APPROACH FOR ASSESSING THE ROLE OF CHAIN SUPERMARKETS IN THE ECONOMY. In *Proceedings of the 6th International Conference on Future Networks & Distributed Systems* (pp. 387-394).
93. Baymuradov, K., Zhabborova, T., Tuinazarova, I., Otakulov, B., & Egamkulov, A. (2021). Aquatic ecosystems of the lower reaches of the Zarafshan River. Diversity and ecological groups of molluscs. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 262, p. 04009). EDP Sciences.
94. Боймуродов, Х., Эгамкулов, А., Хасанов, Н., Тўйназарова, И. И., Суяров, С., Жабборова, Т. Х., & Туреханов, Ф. (2020). Распределенные популяции *colletopterum cyreum sogdianum*. In *Инженерные и информационные технологии, экономика и менеджмент в промышленности* (pp. 18-19).
95. Tuynazarova, I. A. (2019). Toxic chemicals and their impact on the environment. *Евразийское Научное Объединение*, (10-4), 357-359.
96. Abdubokievna, T. I. (2020). Chemicals used in cotton agrocenosis and their harmful effects on the environment. *International Engineering Journal For Research & Development*, 5(6), 4-4.
97. Боймуродов, Х. Т., Хасанов, Н. Х., Туйназарова, И., Жабборова, Т. Х., Джалилов, Ф. С., & Уралов, У. Б. (2020). Современное состояние популяций редких и эндемичных видов двустворчатых моллюсков Узбекистана. In *Новые вызовы в новой науке* (pp. 263-267).
98. Туйназарова, И. А., & Джураева, О. Х. (2020). Охрана атмосферного воздуха от выбросов автозаправочных станций. In *Арктика: современные подходы к производственной и экологической безопасности в нефтегазовом секторе* (pp. 270-276).

99. Холматов, Б. Т., & Туйназарова, И. А. (2019). Загрязнения воздуха рабочих помещений на предприятиях автомобильного транспорта и оздоровление воздушной среды. *Оказова Зарина Петровна, доктор*, 478.
100. Djabbarov, A. (2023). METHODOLOGY OF ORGANIZATION OF MIDDLE RUNNING TRAINING IN ATHLETICS. *American Journal of Research in Humanities and Social Sciences*, 17, 37-41.
101. Djabbarov, A. (2023). Wrestling is a Kind of Sport with an Example of the First Trainingjar the Importance of the Formation of Fast-Paced Power Attributes with the Help of Moving Games. *International Journal of Formal Education*, 2(12), 308-313.
102. Djabbarov, A. (2023). Theory and Practice of Translation in Pedagogical Activities. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769)*, 1(9), 249-253.
103. Djabbarov, A. (2023). OLIY TA'LIMDA JISMONIY TARBIYANING O'RNI. O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI XABARLARI, 11(ISSN 2181-7324), 82-84.
104. Akhmedov, B. A. (2024). Reorganization of teaching manual in higher education in Tashkent region. *Uzbek Scholar Journal*, 24, 13-25.
105. Akhmedov, B. A. (2024). Methods Of Improving the Quality of Dissertation Works in The Exact Sciences of The Tashkent Region. *Pedagogical Cluster-Journal of Pedagogical Developments*, 1(3), 39-57.
106. Akhmedov, B. A. (2023). Physics is a Science Forming Knowledge About Health. *Diversity Research: Journal of Analysis and Trends*, 1(3), 350-355.
107. Тангиров, И. Х., & Ахмедов, Б. А. (2021). Перспективы развития правового государства. *Политика и общество*, 7(18), 178-186.
108. Тангиров, И. Х., & Ахмедов, Б. А. (2021). Перспективы развития правового государства. *Политика и общество*, 7(18), 178-186.
109. Axmedov, B. A., & Muxamedov, G. I. (2021). Klaster Mobile DGU 09834.
110. Akhmedov, B. A. (2023). Use of information technology in medicine, history, biology, literature, physical education. *Uzbek Scholar Journal*, 22, 17-29.
111. Inomjonov, N., Axmedov, B., & Xalmetova, M. (2023). Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikativ kompetentlikni oshirish usullari. *Academic research in educational sciences*, 4(CSPU Conference 1), 580-586.
112. Akhmedov, B. A. (2023). Prospects and trends of digital twins in education. *Uzbek Scholar Journal*, 23, 6-15.

113. Ravshanbekovna, S. S., & Askorovich, A. B. (2022). The role of information technology in learning English. *Ta'lim va rivojlanish tahlili onlayn ilmiy jurnali*, 182-184.
114. Ахмедов, Б. А. (2023). Таълим жараёнида масофавий таълим муаммолари ва ечимлари. *PEDAGOG*, 6(1), 93-97.
115. Akhmedov, B. A. (2022). Using of Information Teaching Technologies in the Teaching Physics in Higher Education. *NeuroQuantology*, 10(10), 524-536.
116. Ахмедов, Б. (2018). Oliy ta'lim muassasalarida chet tili o'rganish jarayonida elektron ta'lim kurslarini qo'llash tamoyillari. *Toshkent davlat pedagogika universiteti*.
117. Akhmedov, B. A., & Jakhongirova, Y. J. (2022). Translating culture-specific concepts. *Uzbek Scholar Journal*, 10, 161-165.
118. Akhmedov, B. A., & Jakhongirova, Y. J. (2022). Methodology of teaching English: approach of national way. *Uzbek Scholar Journal*, 10, 218-224.
119. Ахмедов, Б. А. (2022). Повышение питательности завтрака с помощью биодобавок для укрепления здоровья студентов. *Uzbek Scholar Journal*, 11, 7-11.
120. Akhmedov, B. A. (2023). Methods to increase algorithmic thinking in primary education. *Uzbek Scholar Journal*, 12, 22-26.
121. Ахмедов, Б. А. (2023). Интеграллашган таълимда талабалар билимларини виртуал тест назорат қилиш тизимларини ишлаб чиқиш концепцияси. *PEDAGOG*, 6(1), 86-92.
122. Akhmedov, B. A. (2022). Psychological and pedagogical possibilities of forming tolerance in future teachers. *Uzbek Scholar Journal*, 11, 289-295.
123. Akhmedov, B. A., & Yu, J. J. (2022). Use of Information Technologies in The Development of Writing and Speech Skills. *Uzbek Scholar Journal*, 9, 153-159.
124. Ахмедов, Б. А. (2021). Таълимда ахборот технологиялари фанининг модуллари ўқитишда кластерли-инновацион технологиялардан фойдаланиш тамойиллари. *O'zbekiston respublikasi oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi*, 441(15), 18-21.
125. Akhmedov, B. A. (2023). Innovative pedagogical technologies in the modern educational system. *World Bulletin of Social Sciences*, 19, 107-112.
126. Akhmedov, B. A. (2023). Improvement of the digital economy and its significance in higher education in tashkent region. *Uzbek Scholar Journal*, 12, 18-21.

127. Akhmedov, B. A. (2022). Principles of Developing the Professional Competence of Future Teachers on the basis of a Cluster Approach. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(6), 760-770.
128. Кудратиллоев, Н. А., & Ахмедов, Б. А. (2021). Методика использования веб-приложений на основе инновационных методов. *Экономика и социум*, 3(82), 699-702.
129. Мажидов, Ж. М., & Ахмедов, Б. А. (2021). Использование мультимедийных технологий как средство повышения мотивации к изучению иностранного языка студентов ВУЗА. *Экономика и социум*, (3-2 (82)), 703-706.
130. Duisenov, N., & Akhmedov, B. (2022). Matnli, ovozli va grafik axborotlarni kodlash. *Academicia*, 13(21), 1454-1459.
131. Akhmedov, B., Yakubov, M., & Akhmedjonov, D. (2022). Methods of teaching to information technologies: problem type of learning. *Central Asian journal of education and computer sciences (cajecs)*, 1(2), 57-60.
132. Гулбаев, Н. А., Дуйсенов, Н. Э., & Ахмедов, Б. А. (2020). Модели систем управления электрическими сетями. *Молодой ученый*, (22), 105-107.
133. Raximov, S. M., & Ahmedov, B. A. (2021). O'rta ta'lim maktabida informatikani o'rgatish metodikasi. *Экономика и социум*, (9 (88)), 950-953.
134. Yaxshimbekova, S. K. (2024). Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarida bo'lajak oilaparvar shaxsga xos xususiyatlarni tarkib toptirish. *Ijodkor o'qituvchi ilmiy-uslubiy jurnal*, 1(35), 24-29.
135. Kamalovna, Y. S. (2023). Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining sog'lom turmush tarziga ta'sir ko'rsatadigan pedagogik omillar. *Новости образования: исследование в XXI веке*, 2(15), 184-188.
136. Kamalovna, Y. S. (2023). Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining reproduktiv madaniyatini takomillashtirishga yo'naltirilgan didaktik qarashlar. *Scientific approach to the modern education system*, 2(19), 79-83.
137. Kamalovna, Y. S. (2023). Shaxsiy gigiyenaga rioya qilish va sog'lom turmush tarzini yo'lga qo'yish-reproduktiv madaniyatni shakllanishidagi muhim mezon. *Journal of innovations in scientific and educational research*, 6(5), 100-103.
138. Urolovna, J. F., & Kamalovna, Y. S. (2023). Reproductive madaniyatni shakllantirishning historical and historical development. *American Journal of Research in Humanities and Social Sciences*, 11, 189-192.

139. Yaxshimbekova, S. K. (2023). Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarda reproduktiv madaniyatni shakllantirishda ijtimoiy hamkorlik. So'ngi ilmiy tadqiqotlar nazariyasi" ilmiy-uslubiy jurnali, 6(12), 96-99.
140. Yaxshimbekova, S. K. (2023). Jamiyatning reproduktiv salomatligi va demografik rivojlanishi. So'ngi ilmiy tadqiqotlar nazariyasi ilmiy-uslubiy jurnali, 6(12), 18-21.
141. Yaxshimbekova, S. K. (2023). Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining reproduktiv madaniyatini takomillashtirishning hamkorlik pedagogikasi (oilalar, ta'lim muassasalari). Psixologiya va sotsiologiya ilmiy jurnali, 1(1), 59-62.
142. Yaxshimbekova, S. K. (2023). Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining kelgusidagi kasbiy faoliyatida o'z ijodiy imkoniyatlaridan to'liq foydalanish imkoniyatlari. JOURNAL OF ARTS AND HUMANITIES, 6(4), 54-59.
143. Yaxshimbekova, S. K. (2023). Reproductiv madaniyat va sog'lom turmush tarzi masalalari jamiyat taraqqiyotining o'ziga xos ko'rinishi sifatida. Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities, 11(11), 192-197.
144. Yaxshimbekova, S. K. (2023). Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarida reproduktiv madaniyatini tarbiyalash va tayyorlash. Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities, 11(11), 186-191.
145. Yaxshimbekova, S. (2023, January). Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining reproduktiv madaniyatini takomillashtirishga yo'naltirilgan didaktik qarashlar. In *FRANCE international scientific-online conference: "SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM"*. Scienceweb-National database of scientific research of Uzbekistan.
146. Yaxshimbekova, S. (2023). Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining reproduktiv madaniyatini takomillashtirishga oid zaruriy bilim va ko'nikmalar. "O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR" JURNALI.
147. Yaxshimbekova, S. (2023). Reproductiv madaniyat va sog'lom turmush tarzi ijtimoiy munosabatlarning o'ziga xos ko'rinishi sifatida. *PEDAGOG RESPUBLIKA ILMIY JURNALI*.
148. Яхшимбекова, С. К. (2022). Ёшлар тарбиясида ижтимоий педагогик билимларни ривожлантиришнинг аҳамияти. *Ta'lim fidoiyilari*, 1, 21-24.

-
149. Yaxshimbekova, S. K., & Xalmatov, T. B. (2022). Inson hayotini saodatga, sof insoniy faoliyatga erishishida tarbiyaning roli. *Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS)*, 2(11), 501-505.
150. Kamalovna, Y. S. (2021, June). Specific social and psychological characteristics of psychological service. In *Archive of Conferences* (Vol. 25, No. 1, pp. 263-265).
151. Kamalovna, Y. S. (2021, June). Struction of stress in adolescents and methods of prevention and elimination. In *Archive of Conferences* (Vol. 25, No. 1, pp. 274-279).